

Nel programma di ricerche del museo del Delta del Danubio negli anni 1977-1978 è stata inclusa la necropoli medioevale di Enisala, località ben nota nella letteratura di specialità dalle ricerche della necropoli gotica e della città medioevale.

Mircea Babeş, dell'Istituto di Archeologia di Bucarest, nel 1967-1968, studiando la necropoli daco-romana (sec. I-II d.C.) ha trovato le prime tombe medioevali.

Durante gli scavi del 1967-1968 e 1977-1978 sono rinvenute 150 tombe medioevali e 105 tombe daco-romane a incinerazione ed inumazione. La sovrapposizione delle due necropoli ha provocato il disturbo di alcune tombe antiche. Fin'adesso non sono rinvenute delle sovrapposizioni fra le sepolture del medioevo.

Nella necropoli medioevale si può osservare la disposizione delle tombe in file parallele. Le sepolture sono sistemate secondo il rito cristiano. Nella metà delle tombe abbiamo sorpreso la deposizione di monete, sia alla ma-

no che sul petto. Il 75% delle sepolture presenta bare di legno: nel resto dei casi si tratta di sepolture senza bara. Il corredo ricchissimo costituito da frammenti di tessuto, accessori vestimentari, orecchini, anelli, perle di vetro e monete ci ha permesso di fissare la cronologia della necropoli tra i sec. XV-XVII.

Parte del corredo delle tombe ha delle analogie nelle necropoli situate a sud ed est delle Carpati.

Nella Dobrugia, per questo periodo, la necropoli medioevale di Enisala rappresenta un monumento singolare fino ad oggi, attestando la continuità d'abitazione della popolazione romana in questa zona durante l'epoca del dominio ottomano.

Il compito delle ricerche future sarà di portare alla luce l'abitato coevo alla necropoli. Il corredo ricco e diverso della necropoli di Enisala e le testimonianze delle fonti scritte e cartografiche, indicano qui l'esistenza di un abitato florido durante questo periodo scuro della storia di Dobrugia.

MONEDDE FEUDALE ROMĂNEȘTI DESCOPERITE ÎN DOBROGEA

GABRIEL CUSTUREA

La numeroasele descoperiri monetare din timpul lui Mircea cel Bătrîn¹ se adaugă și monedele găsite în raza comunei Corbu din județul Constanța.

În jurul anilor 1960 s-a descoperit aici un tezaur monetar care, ajuns în mâinile unei persoane neavizate a fost dispersat. Din informațiile pe care le deținem, tezaurul conținea aproximativ 300 piese între care, emisiuni ale lui Mircea cel Bătrîn.

Din acest tezaur, prin bunăvoința lui C. Chiriac, au intrat în colecțiile Cabinetului numismatic al Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța două monede emise de Mircea cel Bătrîn. Piesele aparțin tipului cu legendă latină.

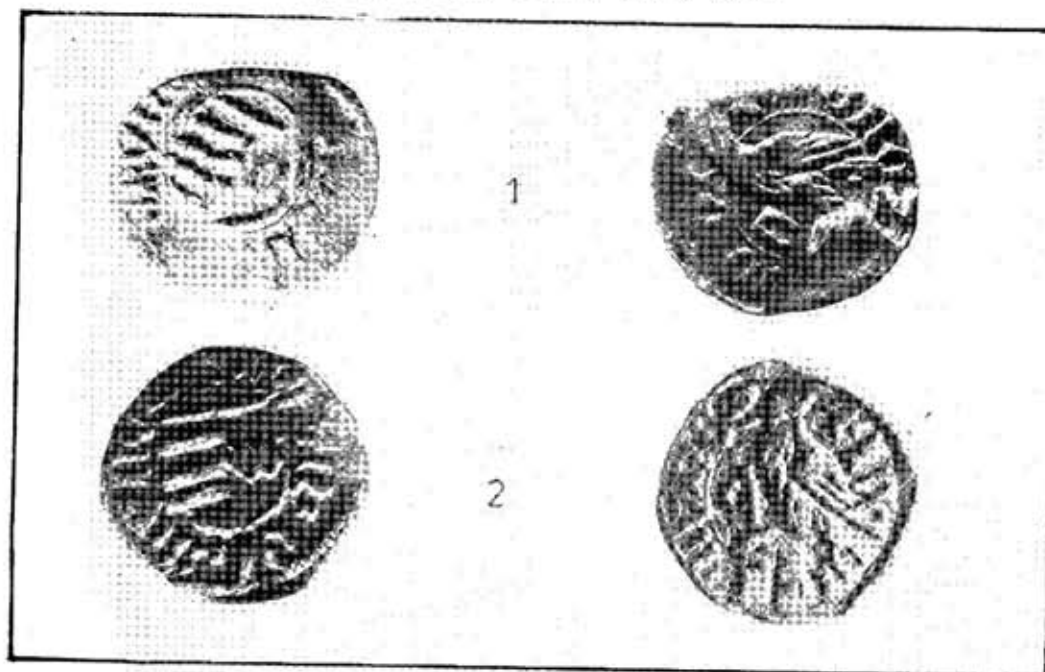
1. Av. ... IWAR : DI : MVRCZ IWAR : DI : MVRCZ
 Rv. ... +IWM - MVRCZ +IWM - MVRCZ

AR. Ducat Tip general MBR, p. 20 nr. 118, 119, 13,5 mm: 0,30 g. fig. 1.

2. Av. ... ZĀ - MVR... ... ZĀ - MVR...

Rv. | +... ΔΑΖ - ΙΔ ΔΙ +... ΔΑΖ - ΙΔ ΔΙ

AR. Ducat MBR, p. 22, nr. 138, 13 mm., 0,35 g. fig. 2.

PL. I FIG. 1-2 MONEDDE ROMĂNEȘTI EMISE ÎN TIMPUL LUI MIRCEA CEL BĂTRÎN
 PL. I FIG. 1-2 MONNAIES ROUMAINES ÉMISSIONS DE MIRCEA LE VIEUX
 TAF. I ABR. 1-2 DIE RUMĂNISCHIE MÜNZEN VON MIRCEA ALTTESTES HERAUSGEGEBEN

Comuna Corbu se află în imediata apropiere a localității Vadu, importantă schelă maritimă² în perioada medievală, menționată în numeroase portulane și hărți din secolele XIII–XIX³.

Descoperirea acestui tezaur dă o imagine mai clară activității economice în zona acestei localități.

În stadiul actual al cercetării se conturează o nouă arie de descoperiri ce atestă înflorirea porturilor dobrogene de la Marea Neagră⁴ și chiar mai departe, spre sud⁵.

Descoperirea de numeroase monede feudale românești în Dobrogea constituie o confirmare în plus a independenței economico-sociale și politice a tuturor ținuturilor românești.

NOTE

1. Descoperiri de monede de la Mircea cel Bătrîn, fie în tezaure, fie izolate, sînt atestate în punctele:
– Enisala, cf. Gh. Papuc, *Cîteva monede feudale din Țara Românească și Moldova descoperite în Dobrogea*, în „Pontica” III, (1970), p. 394 și I. Barnea, Șt. Ștefănescu, *Din Istoria Dobrogei*, III, București, Editura Academiei R.S.R., 1971, p. 376.
– Mănăstirea Coroș (1835) cf. O. Hiescu, *Descoperiri monetare în „S.C.N.”*, II (1958), p. 455.
– Medgidia (1960), cf. Gh. Papuc, *op. cit.*, p. 392, nota, 5.
– Niculițel (1906, Dealul Bădila) cf. C. Moisil, „B.S.N.R.”, 10 (1913) p. 22 nr. 13, p. 48, 49.
– Păcuiul lui Soare, cf. P. Diaconu, *Monede rare și inedite din epoca feudală de început descoperite la Păcuiul lui Soare și împrejurimi (Dobrogea)*, în „SCIV”, 15 (1964) nr. 1, p. 144.
– Probabil Rachelu (1925) cf. O. Hiescu, Gr. Foit, *Un tezaur de monede moldovenești din prima jumătate a secolului al XV, descoperit la Suceava*; „Arheologia Moldovei” V (1967), p. 164 nr. 6.
– Siliștra (1915 și 1925) cf. O. Hiescu, Gr. Foit, *op. cit.*, p. 164, nr. 8, nr. 9.
– Văcăreni, cf. Bucur Mitrea, *Mircea cel Bătrîn și Dobrogea. Un nou tezaur monetar*, comunicare prezentată în 1975 la sesiunea științifică „Pontica”, a Muzeului de Arheologie Constanța.
2. T. Mateescu, *Une ville disparue de la Dobroudja-Karaharman* în „Tarih Enstitüsü Dergisi”, II, Istanbul, 1971, p. 310.
3. Între secolele XIII–XVI localitatea apare sub numele de Zananarda, Zinauarda, Zanaua, Cînauarda, Canauarda sau Zanauarda cf. M. Popescu-Spîneni, *România în istoria cartografiei pînă la 1600*, București, Imprimeria Națională, 1938, vol. I, p. 83 și 103; mai tîrziu cu numirile de: Kara-Kerman, Kara-Herman, Kara-Kirman, Kara-Hirman, Karairman, Karakirman, Karahirman cf. T. Mateescu *op. cit.*, p. 306–307; vezi pentru identificarea Zanaardei cu Karaharman Al. P. Arbore, *Cotul Bugeacului. O încercare de reconstituire a unui ținut de holar dobrogean* în „Analele Dobrogei”, II (1921), nr. 3, p. 348 și C. Cihodaru, *Litoralul de apus al Mării Negre și cursul inferior al Dunării în cartografie medievală secolele XII–XIV*, în „Studii. Revistă de istorie”, XXI (1968), nr. 2, p. 237.
4. Un tezaur de durați de la Mircea cel Bătrîn s-a descoperit în 1938 la Constanța, cf. O. Hiescu *Cîteva tezaure monetare inedite din domnia lui Mircea cel Bătrîn și a urmașului său Mihail I*, comunicare prezentată la primul Simpozion de numismatică feudală românească din 13 mai 1965, în „Studii. Revistă de istorie” 18 (1965), nr. 5, pag. 1151–1155.
5. S-au semnalat asemenea descoperiri la Caliacra, Cavarna, Balciu, cf. I. Barnea, Șt. Ștefănescu, *op. cit.*, p. 376.

DES MONNAIES FEODALES ROUMAINES DECOUVERTES EN DOBROUDJA

(Resume)

L'auteur publie deux monnaies féodales frappées en Valachie. Les pièces font partie d'un trésor découvert dans le village de Corbu, le département de Constanța. Par la suite ce trésor fut dispersé.

Les deux pièces, à légende latine, sont des émissions de Mircea le Vieux. La découverte met en évidence l'activité des échelles maritimes de Dobroudja.

DIE FEUDALISCHEN RUMÄNISCHEN MÜNZEN WELCHE IN DIE DOBRUDSCHA GEDECKT WURDEN

(Zusammenfassung)

Der Autor darstellt zwei feudalisches Münzen in Valachia herausgegeben. Diese Münzen wurden ins Dorf Corbu (Constanzgebiet) gefunden.

Diese zwei Münzen, nach lateinische Mäddchen, wurden in die Mircea Altsteszeit herausgegeben. Dieses Aspekt bildet économique, soziale und politische Independenz der alles rumänischen Gebieten.

CRONICA DESCOPERIRILOR MONETARE DIN NORDUL DOBROGEI

ERNEST OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU

Începînd cu acest număr al revistei *Peuce* inițiem publicarea unei cronici a descoperirilor monetare mai vechi sau mai noi din zona Gurilor Dunării. Prin aceasta ne alăturăm acțiunii începute cu ani în urmă de către profesorul Bucur Mitrea ca toate zonele țării să fie cât mai bine reprezentate pe planul cunoașterii descoperirilor numismatice, acțiune desfășurată deja cu succes de colegii de la Cluj, Piatra Neamț și Constanța.

Credem că necesitatea publicării sistematice a descoperirilor monetare nu mai trebuie prea mult argumentată, ea fiind indispensabilă atât pentru mai buna cunoaștere a circulației monetare, a vieții economice, cât și a unor evenimente istorice care au avut loc în zona Gurilor Dunării de-a lungul istoriei. Datele oferite de descoperirile monetare sînt în aceeași măsură utile numismaților, arheologilor și istoricilor, ele vin să completeze unele lacune în cunoașterea istorică, în unele cazuri depășind cu mult sfera interesului local.

Descoperirile monetare foarte numeroase în această zonă, acumulîndu-se an de an în progresie geometrică în colecțiile Muzeului Deltei Dunării, ea și în unele colecții școlare și particulare din județul Tulcea, impun cu stringență găsirea unor modalități pentru includerea lor rapidă în circuitul științific.

Cronica descoperirilor monetare din nordul Dobrogei conține date sintetice asupra unor tezaure sau descoperiri izolate de monede grecești, romane, bizantine și feudale.

În ceea ce le privește pe acestea din urmă, datorită condițiilor specifice din Dobrogea, ele vor fi urmărite pînă la sfîrșitul secolului al XVIII-lea. Monedele prezentate sînt inedite, dar atunci cînd va fi nevoie, ne vom referi și la monede publicate, pentru a aduce unele completări sau îndreptări.

În paginile cronicii sînt oferite într-o formă sumară, dar completă, toate informațiile necesare privind locul, data și structura descoperirii, pe emitenți și nominaluri. În majoritatea cazurilor ele vor fi însoțite de trimiteri la cataloagele de referință, iar în lipsa acestora vor cuprinde date suficiente pentru o identificare corectă.

Am renunțat la comentarii asupra descoperirilor, chiar dacă în unele cazuri am fi fost tentați să le facem, atît din economie de spațiu cît și datorită faptului că descoperirile sînt, prin ele însele, semnificative și spun multe.